

Teme: Grad Mali Lošinj, Turisti ka zajednica grada

Praznik kulturnog turizma u Malom Lošinjju

U organizaciji Grada Malog Lošinja, Lošinjskog muzeja-Muzeja Apoksiomena i Turisti ke zajednice grada Malog Lošinja, održano je dvodnevno obilježavanje Apoksiomenova „ro endana“... Apoksiomen je velika lošinjska emocija, od ponosa do ljubavi i obratno...

U organizaciji Grada Malog Lošinja, Lošinjskog muzeja-Muzeja Apoksiomena i Turisti ke zajednice grada Malog Lošinja, održano je dvodnevno obilježavanje Apoksiomenova „ro endana“... Apoksiomen je velika lošinjska emocija, od ponosa do ljubavi i obratno...

Hrvatska je nepredvidivo divna zemlja, na kopnu, iz zraka i u moru, a kada pomislite da ste ve sve vidjeli u ovoj maloj zemlji rijeka, nacionalnih parkova i tisu e otoka, da ste obuhvatili svu raskoš slavlja života koju gaji hrvatska tradicija, Hrvatska je spremna za novo, fascinantno iznena enje.

Mali Lošinj veliki je hrvatski turisti ki brend uronjen u plave i zelene boje koje u svakome pobu uju životne snage. Pulsira zdravljem, ljepotom, ugodom i mirno om te nenametljivo krijepi svaku stanicu vašeg bi a. I baš kao što ni ovjek ne živi „samo o kruhu“, tako ni istinska i iskrena poruka vitalnosti Malog Lošinja ne staje na ljepoti obale i užiticima trpeze.

Foto: Sandro Tariba

Posve enost, predanost i vjernost vrednotama mjesta i ljudi – to u ovim izazovnim vremenima slobodno možemo re i – od davnina do danas temelj je održivosti i opstanka autenti nosti svakog naselja koje teži takvim i ostati. Jedan od izazova turizma prepuštanje je ritmu sezone i uvriježenim putevima života i rada bez iskoraka. Mali Lošinj destinacija je koja ini velike (is)korake naprijed, hrabro, beskompromisno i nezaustavljivo komuniciraju i istinske vrijednosti otoka i ljudi.

Foto: Sandro Tariba

Kako to ine?

Dana 27. travnja 1999. godine, iz mora u blizini oto i a Vele Orjule, iz morskih dubina, nakon dvije tisu e godina tišine, mraka i samo e, na svjetlo dana našega vremena izronjen je Apoksiomen. Valja znati zna enje imena Apoksiomen koje ga svrstava u povijesni kontekst. Bron ani kip gr kog atleta, visok 192

cm, prikazan je u poziciji išćenja tijela od ulja, prašine i znoja nakon vježbe ili natjecanja, a što se na grkom kaže "apoxyesis". Izronjen je kip koji je već imao svoje ime. On je Apoksiomen.

Foto: Šime Strikoman

Dana 27. travnja 2024. godine, dakle 25 godina nakon izrona Apoksiomena, Lošinjani slave njegov „suhi rođendan“. Apoksiomenu je to drugi rođendan, ali na neki način, rođendan je to i nove dimenzije kulturnog turizma Lošinja, a onda i Hrvatske.

U organizaciji Grada Malog Lošinja, Lošinjskog muzeja-Muzeja Apoksiomena i Turističke zajednice grada Malog Lošinja, održano je dvodnevno obilježavanje ovog (drugog) Apoksiomenova „rođdana“. Program je obuhvaćao nekoliko tema i poveznica s Apoksiomenom dokazujući i na ovaj način koliko je širok turistički pogled temeljen i vezan na Apoksiomena. Sva događanja održana su u Muzeju Apoksiomena kao njegovu domu, kako ga doživljavaju i struka i stanovnici. Obilježavanje je započelo snimanjem milenijske fotografije u režiji milenijskog fotografa Šime Strikomana i uz najvrjedniju podršku naših najmlađih. Prelijepa lošinjska riva bila je prepuna ostavljenih školskih torbi, jakni i svega ostalog što učenici sa sobom nose, dok su djeca odjevena u majice s likom najvrjednijeg kipa strpljivo čekala i u ulaz. Prizor koji u trenutku spaja više od 2000 godina života, umjetnosti i ljubavi. Rivom su odjekivale riječi malih Lošinjana: „Koliko treba? Malo volje. Pa da ljubav veže ljude.“ Ne morate biti posebno romantični da vam ovaj prizor dotakne srce.

Foto: Rujana Buši

A kad smo kod srca, tako otvoreno djelujući glasovima i porukom, dočekalo je u večer istoga dana Tamaru Obrovac u klavirskoj pratnji Stefana Battaglie. Osebujuć glas Tamare Obrovac u koncertu pod nazivom „Apoxyomenos recomposed“ na grkom jeziku dočarao je sedam ljudskih emocija: bol, sudbinu, radost, nadu, pobunu, nostalgiju i nemir. Bila je to arapska večer u okruženju duboke plave boje zidova Muzeja Apoksiomena uz glas i zvuk koji su nas odveli u dubine mora i nas samih.

Drugi dan, 27. travnja, započeo je onako kako i prilikom rođendanskih proslavama – trpezom. Bio je to grčko-rimski banket, bogat i raznolik i u hrani i u rimskom vinu. Posjetitelji su kušali poznate, ali i izazovne okuse u koje bi se mogao ubrojiti specijalitet od goluba. Bilo je ribe, mirodija, voća, mesa, povrća.... Danas je teško povjerovati, ali civilizacija nije prestala postojati jer su ljudi tadašnjeg vremena jeli 1,5 kg mesa godišnje. Svi smo još tu, mesa jedemo više ili manje, a najfinije okuse i dalje obogaćujemo izvornim namirnicama i mirodijama. Raznolika prehrana moguće je u svim varijacijama, samo ako je zdrava.

Foto: Sandro Tariba

Stari su Grci nakon banketa raspravljali. Pa je tako i program nastavljen malo službenijim dijelom, okruglim stolom na temu „Uloga Apoksiomena – nekad i sad“. Sudionici su bili ravnateljica Lošinjskog muzeja, muzejska savjetnica, arheologinja Zrinka Ettinger Starčević; podvodni arheolog dr. sc. Smiljan Glušević; viša konzervatorica povjesničke arhitekture, voditeljica projekta Apoksiomen od 2006. do 2016. i autorica sadržaja stalnog postava Crne sobe u Muzeju Apoksiomena Iskra Karniš Vidović; profesorica dr. sc. Carol

C. Mattusch na George Mason University, Fairfax, Virginia, SAD; profesor dr. sc. Hrvoje Potrebica s Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu te lošinjski geolog, publicist i prevoditelj Dubravko Balenovi . Sve dimenzije vrijednosti jednog bron anog kipa u Malom Lošinju ne stanu u stru ni razgovor o povijesti umjetnosti jer je Apoksiomen velika lošinjska emocija, od ponosa do ljubavi i obratno.

Foto: Sandro Tariba

Tako je i okrugli stol sa sudionicima koji su suvremenici ovog drugog Apoksiomenovog života, od pronalaska na dubinama, izranjanja, restauracije do prezentacije i stvaranja njegovog doma, protekao kao jedan živu i spomenar. Sudionici su govorili o svojim ulogama u projektu Apoksiomena, no zapravo je stvarni dojam da su govorili o ulozi Apoksiomena u njihovim životima. Ništa iz života Apoksiomena nije prošlost, sve je sadašnjost. Kao zaključak same teme okruglog stola osobno bih izdvojila stav dr. sc. Hrvoja Potrebice: „Baštinu baštinicima.“ U tome je toliko mogućavanja, razvoja i opstanka. Ako bismo govorili o kulturnom turizmu, jedini ispravan put mogućavanja kulture putem turizma bio bi taj i takav pristup.

Foto: Rujana Buši

Proslava Apoksiomenova „rođendana“ na promišljen, sadržajno raznolik, ugodan, ali nenametljiv način pokazala je kako se naša kultura i kako ju se pažljivo „predaje“ turizmu. Neprocjenjiva umjetnička i povijesna vrijednost nalaza ušla je u život i srce svakog Lošinjanina koji Apoksiomena doista doživljava svojim. Neovisno odakle je došao i kamo je trebao stići i kada je nesretno zapeo na dnu lošinjskog arhipelaga, neovisno i o tome koji ga je majstor izradio kao i kojoj kulturi pripada, Apoksiomen je lošinjski, hrvatski i svjetski. Naš. U organizaciji Grada Malog Lošinja, Lošinjskog muzeja-Muzeja Apoksiomena i Turističke zajednice grada Malog Lošinja, održano je dvodnevno obilježavanje Apoksiomenova „rođendana“... Apoksiomen je velika lošinjska emocija, od ponosa do ljubavi i obratno... Hrvatska je nepredvidivo divna zemlja, na kopnu, iz zraka i u moru, a kada pomislite da ste već sve vidjeli u ovoj maloj zemlji rijeka, nacionalnih parkova i tisuće otoka, da ste obuhvatili svu raskoš slavlja života koju gaji hrvatska tradicija, Hrvatska je spremna za novo, fascinantno iznenađenje. Mali Lošinj veliki je hrvatski turistički brend uronjen u plave i zelene boje koje u svakome pobuđuju životne snage. Pulsira zdravljem, ljepotom, ugodom i mirnošću te nenametljivo krijepi svaku stanicu vašeg bića. I baš kao što ni uvijek ne živi „samo o kruhu“, tako ni istinska i iskrena poruka vitalnosti Malog Lošinja ne staje na ljepoti obale i užicima trpeze. Foto: Sandro Tariba Posvećenost, predanost i vjernost vrednotama mjesta i ljudi – to u ovim izazovnim vremenima slobodno možemo reći – od davnina do danas temelj je održivosti i opstanka autentičnosti svakog naselja koje teži takvim i ostati. Jedan od izazova turizma prepuštanje je ritmu sezone i uvriježenim putevima života i rada bez iskoraka. Mali Lošinj destinacija je koja nam ini velike (is)korake naprijed, hrabro, beskompromisno i nezaustavljivo komuniciraju i istinske vrijednosti otoka i ljudi. Foto: Sandro Tariba Kako to izgleda? Dana 27. travnja 1999. godine, iz mora u blizini otoka i Vele Orjule, iz morskih dubina, nakon dvije tisuće godina tišine, mraka i samoće, na svjetlo dana našega vremena izronjen je Apoksiomen. Valja znati značenje imena Apoksiomen koje ga svrstava u povijesni kontekst. Bronani kip grčkog atleta, visok 192 cm, prikazan je u poziciji išćenja tijela od ulja, prašine i znoja nakon vježbe ili natjecanja, a što se na grčkom kaže "apoxyesis". Izronjen je kip koji je već imao svoje ime. On je Apoksiomen. Foto: Šime Strikoman Dana 27. travnja 2024. godine, dakle 25 godina nakon izrona Apoksiomena, Lošinjani slave njegov „suhi rođendan“. Apoksiomenu je to drugi rođendan, ali na neki način, rođendan je to i nove dimenzije kulturnog turizma Lošinja, a onda i Hrvatske. U organizaciji Grada Malog Lošinja, Lošinjskog muzeja-Muzeja Apoksiomena i Turističke zajednice grada Malog Lošinja, održano je dvodnevno obilježavanje ovog (drugog) Apoksiomenova „rođendana“. Program je obuhvatao nekoliko tema i poveznica s Apoksiomenom dokazujući i na ovaj način koliko je široki turistički pogled temeljen i vezan na Apoksiomena. Sva događanja održana su u Muzeju Apoksiomena kao njegovu domu, kako ga doživljavaju i struka i stanovnici. Obilježavanje je započelo snimanjem milenijske fotografije u režiji milenijskog fotografa Šime Strikomana i uz

najvrjedniju podršku naših najmlađih. Preljepa lošinjska riva bila je prepuna ostavljenih školskih torbi, jakni i svega ostalog što u enici sa sobom nose, dok su djeca odjevena u majice s likom najvrjednijeg kipa strpljivo čekala i ušla u palaču. Prizor koji u trenutku spaja više od 2000 godina života, umjetnosti i ljubavi. Rivom su odjekivale rijeke i malih Lošinjana: „Koliko treba? Malo volje. Pa da ljubav veže ljude.“ Ne morate biti posebno romantični ni da vam ovaj prizor dotakne srce. Foto: Rujana Bušić

A kad smo kod srca, tako otvoreno dječjim glasovima i porukom, dočekalo je u večer istoga dana Tamaru Obrovac u klavirskoj pratnji Stefana Battaglie. Osebujući glas Tamare Obrovac u koncertu pod nazivom „Apoxyomenos recomposed“ na grčkom jeziku dočarao je sedam ljudskih emocija: bol, sudbinu, radost, nadu, pobunu, nostalgiju i nemir. Bila je to arheološka večer u okruženju duboke plave boje zidova Muzeja Apoksiomena uz glas i zvuk koji su nas odveli u dubine mora i nas samih. Drugi dan, 27. travnja, započeo je onako kako i prilikom rođendanskih proslavama – trpezom. Bio je to grčko-rimski banket, bogat i raznolik i u hrani i u rimskom vinu. Posjetitelji su kušali poznate, ali i izazovne okuse u koje bi se mogao ubrojiti specijalitet od goluba. Bilo je ribe, mirodija, voća, mesa, povrća.... Danas je teško povjerovati, ali civilizacija nije prestala postojati jer su ljudi tadašnjeg vremena jeli 1,5 kg mesa godišnje. Svi smo još tu, mesa jedemo više ili manje, a najfinije okuse i dalje obogaćujemo izvornim namirnicama i mirodijama. Raznolika prehrana moguća je u svim varijacijama, samo ako je zdrava. Foto: Sandro Tariba

Stari su Grci nakon banketa raspravljali. Pa je tako i program nastavljen malo službenijim dijelom, okruglim stolom na temu „Uloga Apoksiomena – nekad i sad“. Sudionici su bili ravnateljica Lošinjskog muzeja, muzejska savjetnica, arheologinja Zrinka Ettinger Starčević; podvodni arheolog dr. sc. Smiljan Glušević; viša konzervatorica povjesničke arhitekture i umjetnosti, voditeljica projekta Apoksiomen od 2006. do 2016. i autorica sadržaja stalnog postava Crne sobe u Muzeju Apoksiomena Iskra Karniš Vidović; profesorica dr. sc. Carol C. Mattusch na George Mason University, Fairfax, Virginia, SAD; profesor dr. sc. Hrvoje Potrebica s Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu te lošinjski geolog, publicist i prevoditelj Dubravko Balenović. Sve dimenzije vrijednosti jednog brončanog kipa u Malom Lošinju ne stanu u stručni razgovor o povijesti umjetnosti jer je Apoksiomen velika lošinjska emocija, od ponosa do ljubavi i obratno. Foto: Sandro Tariba

Tako je i okrugli stol sa sudionicima koji su suvremenici ovog drugog Apoksiomenovog života, od pronalaska na dubinama, izranjanja, restauracije do prezentacije i stvaranja njegovog doma, protekao kao jedan živući spomenar. Sudionici su govorili o svojim ulogama u projektu Apoksiomena, no zapravo je stvarni dojam da su govorili o ulozi Apoksiomena u njihovim životima. Ništa iz života Apoksiomena nije prošlost, sve je sadašnjost. Kao zaključak same teme okruglog stola osobno bih izdvojila stav dr. sc. Hrvoja Potrebice: „Baštinu baštinicima.“ U tome je tolika mogućost uvođenja, razvoja i opstanka. Ako bismo govorili o kulturnom turizmu, jedini ispravan put uvođenja kulture putem turizma bio bi taj i takav pristup. Foto: Rujana Bušić

Proslava Apoksimenova „rođendana“ na promišljen, sadržajno raznolik, ugodan, ali nenametljiv način pokazala je kako se očuva kultura i kako ju se pažljivo „predaje“ turizmu. Neprocjenjiva umjetnička i povijesna vrijednost nalaza ušla je u život i srce svakog Lošinjanina koji Apoksiomena doista doživljava svojim. Neovisno odakle je došao i kamo je trebao stići i kada je nesretno zapeo na dnu lošinjskog arhipelaga, neovisno i o tome koji ga je majstor izradio kao i kojoj kulturi pripada, Apoksiomen je lošinjski, hrvatski i svjetski. Naš.

<https://heritagecroatia.com/novosti/praznik-kulturnog-turizma-u-malom-losinju-2>

KLJUČNE RIJEČI:

AUTOR:

Rujana Bušić